

0'081 odstotkov. Kakega pomena je to znižanje obresti za hranljivo občinstvo, bode vsakemu jasno, ako mu povemo, da je bilo konec leta 1889. vloženih po hranilnicah 1330 milijonov goldinarjev in jih je do danes gotovo vloženih uže 1350 milijonov goldinarjev. Računa se torej lahko, da dobivajo vlagatelji vsled padanja obrestne mere na leto skoro en milijon manj obresti, nego bi jih dobivali, ko bi bila danes še ista obrestna mera, katera je bila pri hranilničnih vlogah leta 1877. Ali s tem ni še storjen konec, kajti kakor vse kaže, znižale se bodo še izdatno obresti pri hranilničnih vlogah.

Razne reči.

— Presvetli cesar je podaril za ubožce na Reki 4000 gld.

— Presvetli cesar in nadvojvoda Albreht sta izrekla zahvalo za izjave udanosti in patrijotičnega čustva Ljubljanskemu veteranskemu koru in pa odboru za napravo spomenika pri Custozzi padlim vojakom povodom praznovanja petindvajsetletnice bitke pri Custozzi.

— Gospod deželni predsednik baron Winkler se je odpeljal v četrtek 2. t. m. zaradi nujnih opravkov na Dunaj.

— Šentpeterska podružnica sv. Cirila in Metoda v Ljubljani bode imela v praznik sv. Cirila in Metoda dne 5. julija v gostilni g. Ivana Počivalnika na Sv. Petra cesti (zraven Jarneja) svoj občni zbor, na katerem se bode tudi osnovala prva Ljubljanska ženska podružnica. Po občnem zboru bode na gostilničnem vrtu veselica z vojaško godbo in petjem.

— Poseben vlak na sv. Višarje odide v soboto dne 11. t. m. Vozni listi se dobivajo pri dosp. J. Pavlinu v Ljubljani.

— Na Reki se je dogodil takoj po cesarjevem odhodu velik škandal. Mi smo poročali v zadnji številki, da sta bili izključeni iz števila onih društev ter javnih zavodov, katere je imel počastiti cesar s svojim obiskom, hrvaška čitalnica in pa hrvaška gimnazija. Čeravno so se Hrvatje pritožili zaradi tega preziranja, ostalo je vendar pri prvotnem programu. To se je posrečilo zaprečiti italijanski magistratni kliku ter njeni zaveznicu ogrski vladi. Zaprečiti pa niso mogli sijajne ovacije, katero je napravila hrvaška čitalnica svojemu kralju, ko se je peljal mimo nje. Naročila si je namreč vojaško godbo ter vzprejela cesarja, ko se je mimo nje peljal, z burnimi živio-klici. Odlične dame so pa posipale z balkonov cesarjevo kočijo z najdragocenejšimi cveticami, za kar se je cesar smehljajoč zahvaljeval. To je pa prej navedeno kliko tako silno razdražilo, da je kar pokala od jeze. Ko se je pa cesar odpeljal z Reke, pridrla je pred čitalnico velika druhal — bili so večinoma delavci, nahujskani in morebiti tudi nalašč podkupljeni — ter začela tako surovo razsajati in kričati, kakor bi bila zdivjala. Ta druhal se ni spravila izpred čitalnice, predno

ni s silo primorala čitalničnega čuvaja, da je snel — obešeno zastavo. Ta dogodek je napravil na Hrvate, ne samo na Reki živeče, ampak na ves narod hrvaški tako neugoden vtis, da se danes niti ne more govoriti o posledicah njegovih. Hrvaški listi pišejo o tem dogodku sicer mirno, a jako odločno, ter pravijo Madjarom, da je navadno najbolje za onega, ki se smeje zadnji. V nagodbi ni sicer določeno, čigava je Reka, je li hrvaška ali madjarska, ali Hrvatje so popolnoma prepričani, da je Reka njih in da ne smejo tega bisera hrvaškega kvarnerskega morja prepustiti nikomur ter za nobeno ceno. Da je pa dandanes do tega prišlo, da se je hrvaški del Reškega prebivalstva izneveril svoji narodnosti, temu so, pravijo hrvaški listi, krive razmere in pa madjarski šovinizem. Ali teh razmer in tega šovinizma bo moralo biti v kratkem konec. Kdor ima oči, da vidi, in ušesa, da sliši, izprevidi tudi to. Če mislijo Madjari in njih zaveznicu italijanska magistratna klika na tak način in s takimi surovimi razžalitvami hrvaškega naroda pospešiti rešitev Reškega vprašanja, imajo prav; če pa menijo, da se bode to zgodilo njim na korist, potem se pa varajo.

— Sokolski shod v Pragi. Obisk češke deželne razstave postaja od dne do dne impozantnejši. Tudi zaveza češkega Sokola je porabila to priliko za svoj shod, ki je bil ta teden v zlati Pragi. Udeležba je bila velikanska, kajti ne samo češka Sokolska društva iz Češke, Moravske in Šlezije so se odzvala radostno pozivu, ampak tudi iz drugih avstrijsko-slovanskih pokrajin so poslala Sokolska društva mnogoštevilnih deputacij, katerim so se pridružili tudi drugi obiskovalci. Največ posebnih vlakov je došlo v Prago v soboto dne 26. junija in pa minolo nedeljo. Iz Galicije, od koder je došel prvi vlak, prišlo je nad 500 gostov, med njimi nad 300 Sokolov, ki so zastopali razna poljska Sokolska društva, in nad 80 dam. Vzprejem na kolodvoru je bil ganljiv. Razen posebnega odbora Sokolov se je zbrala brezštevilna občinstva ter z burnimi „na zdar!“ pozdravljala brate Poljake. Iz Ljubljane v Prago došli posebni vlak je pripeljal nad 200 gostov, in sicer Slovencev in Hrvatov, kateri poslednji so se Slovincem pridružili na Zidanem Mostu. Zastopana so bila Sokolska društva Zagrebško, Karlovsko, Ljubljansko in Tržaško. Bilo je med temi jugoslovanskimi gosti tudi lepo število dam. Mnoge izmed njih so bile v narodnih nošah slovenskih in hrvaških, kar je občinstvu jako ugajalo. Ti slovenski in hrvaški gostje so dospeli v Prago v soboto dne 27. junija zvečer ob 8. uri in 50 minut. Na kolodvoru jih je pričakoval poseben odbor čeških Sokolov. Zunaj kolodvora je bilo ljudstva zbranega na tisoče. Pozdravil jih je v imenu vseh čeških Sokolov starosta Praškega Sokola gospod Višek, imenujoč jih brate ter podarjajoč, da ima ta obisk namen ukrepiti stáro bratško prijateljstvo. Zagotovil jim je, da bodo češki Sokoli storili vse, kar bode v stanu napraviti jugoslovanskim gostom prijetno bivanje v Zlati Pragi. V imenu

Hrvatov se je zahvalil dr. Mazura iz Zagreba, v imenu Slovencev pa gosp. Nolli iz Ljubljane. Tudi zastopnik poljskih Sokolov je pozdravil jako iskreno jugoslovanske brate. Ob tej priliki je prišla tudi deputacija francoskih telovadnih društev v Prago, da povrne češkim Sokolom obisk, ki so jim ga napravili češki Sokoli za časa francoske razstave v Parizu. Vzprejem teh inozemskih gostov je bil dostojen. Kakor ti, tako so se slovesno vzprejemali tudi drugi gostje in Sokoli, ki so z mnogobrojnimi iz raznih strani Češke, Moravske in Šlezije došlimi posebnimi in navadnimi vlaki se pripeljali v Prago. Prvi večer, to je v soboto, so se zbrali gostje na restavracijskem vrtu „Meštanske Besede“, kjer jih je jako prisrčno pozdravil društveni načelnik cesarski svetnik Jahn. Čeravno je vrt prostoren, ali vendar je primankovalo prostora, saj jih je bilo pa tudi na tisoče zbranih. Sokolski shod se je vršil v nedeljo dne 28. junija pod milim nebom pred razstavo. Zbralo so je nad 40.000 ljudi. Bilo je med zbranimi velikansko naudušenje. Shod se je dokončal v najlepšem redu.

— Lep čin poljskih Sokolov. S kolodvora so krenili poljski Sokoli najprej v Palackega ulico ter se ustavili pred hišo dr. Riegerja. Posebna deputacija je šla v stanovanje k dr. Riegerju, prositi ga, da jim dovoli ovenčati doprsni kip Palackega nad portalom dr. Riegerjeve hiše. Ker pa ni bilo doma dr. Riegerja, ker biva sedaj na svojem posestvu na deželi, ovenčali so Palackega doprsni kip vse eno s krasnim palmovim vencem. Ko se je to godilo, zbrala se je okolo Poljakov velika množica ljudstva ter ta blagi čin pozdravljala z naudušenimi: Na zdar!

— Slovenska Matica je imela to sredo svoj občni zbor, katerega se je udeležilo precejšnje število društvenikov. Iz ogovora gosp. predsednika prof. Marna omenjamo le toliko, da „Matica“ čvrsto napreduje v vsakem oziru. Lani so izšle društvene knjige v 22.000 izvodih, letos izidejo pa uže v 24.000 odtisih. Dohodkov je bilo 1890. l. 10.492 gld., stroškov pa 7058 gld., vse imetje „Matično“ je znašalo 53.824 gld. V odbor so bili izvoljeni naslednji gospodje: Dr. Detela Fran, Hubad Fran, Kržič Anton, Šubic Ivan, dr. Gregorčič Anton, Gregorčič Simon, dr. Požar Lovro, dr. Stare Josip, Wiesthaler Fran in Levec Fran.

— Načelništvu ženske in moške podružnice sv. Cirila in Metoda v Trstu sta izdali oklic do slovenskih rodoljubov, naj bi v proslavo praznika bratov sv. Cirila in Metoda darovali male darove v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

— † Umrl je včeraj ob 8. uri zjutraj gospod dr. Filip Zaplotnik, c. kr. vladni svetnik v Ljubljani.

— Zrelostni izpiti na ženskem učiteljišči v Ljubljani so se vršili od 22. do 30. junija. Predsedoval je dotični komisiji deželni šolski nadzornik Šuman. Za izpit se je oglasilo 38 rednih in 9 privatnih učenk. Dve sta ga napravili z odliko, 31 z dobrim uspehom, 5 jih

bode pa moralo ponoviti izpit čez dva meseca. Privatne učenke so prebile izpit vse z dobrim uspehom. Prisoten je bil več ur tudi gospod deželni predsednik baron Winkler, ki je posebno pazljivo pregledoval pismene naloge ter se jako ugodno izrazil posebno glede nalog iz slovenščine in nemščine.

— Trtna uš pri sv. Križi blizu Trsta. Tudi pri sv. Križi blizu Trsta so zasledili ter konstatovali trtno uš.

— Natječaj. Savez hrvatskih pjevačkih društva razpisuje natječaj za tri sbora.

Skladati imadu se sborovi za muška grla po mogućnosti značaja, srodna narodnim napjevom, za da laglje svojinom celoga naroda postati uzmognu. Rieči i vrst kompozicije propušta se skladatelju.

Za ove skladbe opredieljuju se tri nagrade:

Prva nagrada zagrebačkih gospojah od 15 dukata u zlatu.

Druga nagrada načelnika glavnoga grada Zagreba od 10 dukata u zlatu.

Treća nagrada samoga pjevačkog saveza od 8 dukata u zlatu.

Natjecati se mogu skladatelji svih slavenskih plemena na jugu.

Kompozicije šalju se centralnom odboru pjev. saveza, na ruke predsjednika F. Arnolda, kr. jav. bilježnika u Zagrebu, do 1. kolovoza t. g.

Skladatelji neka ne pišu svojom rukom priposlano skladbu, te neka ju provide sa geslom, a u zatvorenom omotu pod istim geslom neka ubilježe svoje ime i obitavalište.

Skladbe prosuditi će odbor petorice glasbenika i estetičara stojećih dakako izvan natječaja.

Sud će se proglasiti i nagrade podieliti u glavnoj skupštini pjev. saveza održavanoj dne 7. rujna 1891. u Zagrebu prigodom jubilarne izložbe gospodarskog društva.

Savez stiće na negradjene kompozicije u toliko pravo, što imade prednost prekupa istih uz sporazumno sa skladateljem ustanovljenu primjerenu cieniu, u svrhu publikacije ovakovih skladbah u svom mjesečniku.

Z a g r e b, 2. svibnja 1891.

Savez hrv. pjevačkih društva.

Fr. Arnold,
presjednik.

Drag. Lihl,
tajnik.

Budimpeštanske tržne cene z dne 30. junija 1891.

Jesenska pšenica 8·94 do 8·96. koruza meseca julija in avgusta 5·80, jesenski oves 5·55 do 5·57.

Kurzi na Dunajski borzi dne 2. julija.

Papirna renta	gld.	92·55.
Srebrna „	„	92·55.
Zlata „	„	110·95.
Marcijeva renta	„	102·55.
Napoleoniori	„	9·29 ¹ / ₂ .
C. kr. cekini	„	5·56.
Nemške marke	„	57·55.